

Hnutí DUHA

Naše šance na levnou elektřinu:

**energetická společenství
a evropské fondy jako ochrana
před krizí**

© Hnutí DUHA
© Ondřej Pašek
rok vydání 2026

Vydání publikace podpořila Deutsche
Bundesstiftung Umwelt

Deutsche
Bundesstiftung Umwelt

Energetická krize nebo šance?

Na podzim roku 2021 prošel trh s energiemi prudkou změnou a energetická krize dopadla na domácnosti plnou vahou. Podle MPSV čelila průměrná domácnost v České republice mezi červnem 2021 a 2023 inflaci cen energií ve výši 61,5 %, nejvíce zasaženou skupinou byli penzisté a také neúplné či nízkopříjmové rodiny. Ztráta kupní síly dosáhla 63 299 Kč pro průměrnou českou domácnost.¹

Krize odhalila zásadní zranitelnost našich domácností vůči pohybům na světových evropském burze s energiemi. Ačkoli přibližně 10% Čechů² má nainstalovanou fotovoltaickou elektrárnu, **naprostá většina domácností je plně vydána na milost energetickému trhu.** Odpovědí státu na energetickou krizi bylo zastropování cen — záchrana, která stála desítky miliard a ze své podstaty nemůže být trvalá.

Dnes nám geopolitická situace, konkrétně krize na Blízkém východě a související omezení obchodu s ropou a zemním plynem, hrozí podobnou lekcí a znovu testuje naši připravenost.

Pro domácnosti, ale také pro obce a malé firmy, které nemají vlastní střechu, nemohou si dovolit nebo si netroufají na investici do vlastního zdroje energie ale existuje i jiná cesta: účast v energetickém společenství. Princip je prostý: skupina aktérů se spojí do energetického společenství a společně investují do vlastního zdroje elektřiny, tu pak mezi sebou sdílí za předem dohodnutých podmínek. Člen energetického společenství neplatí za elektřinu tržní cenu stanovenou na burze — platí společně domluvenou cenu odvozenou od skutečných nákladů na výrobu v jeho komunitě a to bez ziskové marže.

Od ledna 2024, kdy vstoupila v platnost novela energetického zákona LEX OZE II, vzniklo v Česku přes stovacet energetických společenství. Do systému sdílení, zejména v modelu aktivního zákazníka, je zapojeno 41 000 výrobních a 25 000 odběrných míst. Elektřinu sdílí přes 1000 bytových domů.³

Komunitní energetika tak zaznamenala rychlý start. Přesto se ukazuje, že společné investování a sdílení energie čelí řadě překážek jako je nevhodné nastavení Energetického datového centra, odmítání připojení nových zdrojů k distribuční síti, novost a neozkouše-

1 MPSV: Shrnutí výsledků dopadů energetické inflace na domácnosti v České republice.
<https://mpsv.gov.cz/energeticka-krize-zcela-neskoncila-vladni-kroky-vsak-zmirnily-dopady-rustu-cen-na-domacnosti-cilena-podpora-zajisti-dlouhodobu-reseni-energeticke-nouz>

2 Generali Česká pojišťovna: Čtvrtina Čechů doma využívá alternativní zdroje energie, každý desátý má nainstalovanou fotovoltaiku <https://www.generaliceska.cz/-/pruzkum-ctvrtina-cechu-doma-vyuziva-alternativni-zdroje-energie-kazdy-desaty-ma-nainstalovanou-fotovoltaiku>

3 EDC ČR: Sdílení elektřiny trhá rekordy: V březnu si Češi vyměnili více než v létě minulého roku <https://www.edc-cr.cz/pro-verejnost/aktuality/tiskove-zpravy/sdileni-elektřiny-trha-rekordy-v-breznu-si-cesi-vymenili-vice-nez-v-lete-minuleho-roku/>

nost konceptu komunitní energetiky. Členství ve společenství přináší výhody našich domácích zdrojů energie více lidem, nese s sebou ale i vysoké časové i finanční náklady navíc.

Přitom příklady nejen ze zahraničí, ale i první vlaštovky v Česku jasně ukazují, že energetická společenství mohou být pojistkou před vysokými cenami, nejistotou a závislostí na nepředvídatelném trhu.

Tato publikace ukazuje jak. A navrhuje, co je třeba změnit, aby energetická společenství v České republice mohla tuto roli skutečně plnit a jak toho dosáhnout s pomocí evropských fondů po roce 2028.

Inspirace: energetická společenství doma i v zahraničí

Cociter: Cenový strop přinesl záchranu

Na počátku století začala ve Valonsku vznikat první občanská energetická družstva. Jejich členové investovali své vklady ve výši 250 € do podílů větrných elektráren, později také do fotovoltaiky a malých vodních elektráren, nemohli ale elektřinu sdílet, prodávali ji obchodníkům a sami naopak od obchodníků museli elektřinu kupovat.

Proto v roce 2012 založila trojice družstev družstvo Cociter (Comptoir Citoyen des Énergies)⁴ s cílem vytvořit vlastní dodavatelskou společnost. Kapitál vkládají jednotlivá členská družstva, Cociter tedy vznikl jako „družstvo družstev“.

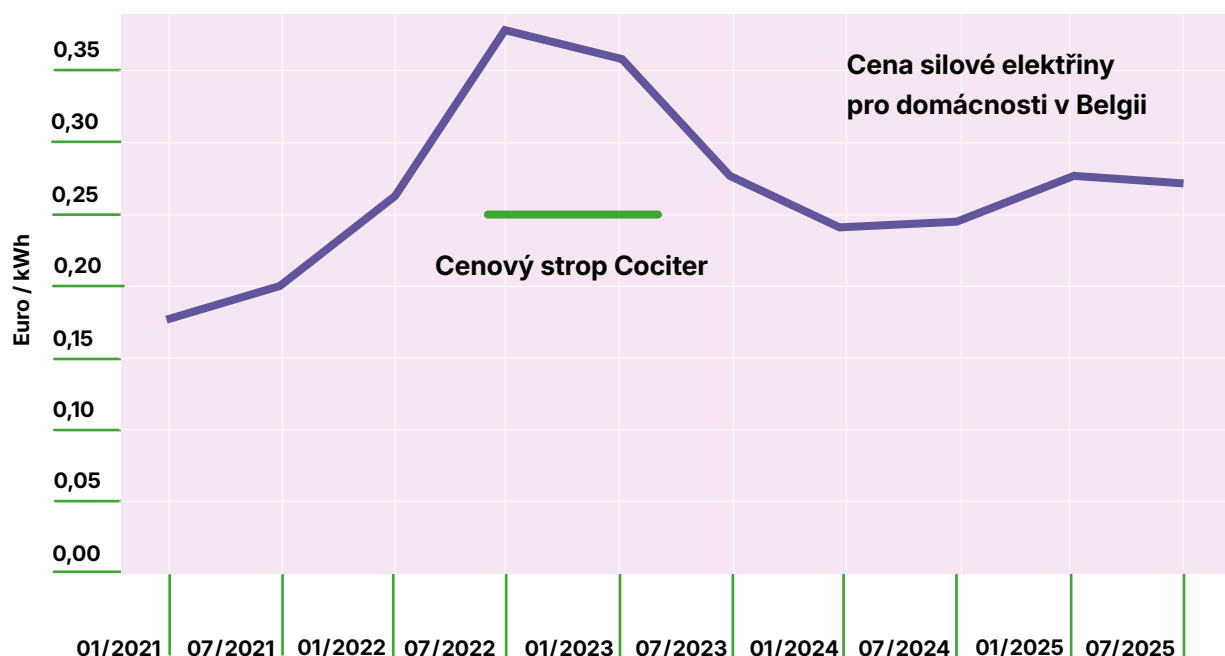
V roce 2015 Cociter získal licenci na obchod s elektřinou a mohl jí začít prodávat přímo členům svých družstev. Dnes má Cociter síť 16 členských družstev a tisíce členů s miliony eur občanského kapitálu v investicích, zásobuje elektřinou přibližně 16 000 domácností.

Ekonomika projektů družstev ve Valonsku stála od počátku na podpoře prostřednictvím systému zelených certifikátů, bez ní by většina prvních větrných projektů nevznikla. Řada projektů vznikala s podporou místních samospráv, které poskytovaly střechy budov, pozemky nebo pomáhaly s povolovacími procesy.

Během energetické krize se členové Cociter rozhodli omezit cenu své elektřiny na 0,25 €/kWh (bez DPH) pro období od 1. července 2022 do 31. března 2023 pro zákazníky, kteří byli členy jednoho z družstev, včetně malých a středních podniků do spotřeby 15 MWh. Běžná

4 <https://www.cociter.be>

cena silové energie přitom dosáhla až 0,38 €/kWh. Jejich členové tak platili výrazně méně než zákazníci tradičních dodavatelů. Cenový strop, který v Česku musela draze dotovat vláda, dokázali udržet členové energetických družstev ve Valonsku sami, díky společnému vlastnictví zdrojů energie.

*Cena silové elektřiny pro domácnosti v Belgii v energetické krizi a cenový strop družstva Cociter.
Zdroj: Eurostat a Cociter*

Énostra: Elektřina z vlastní elektrárny za pevnou cenu

Italské družstvo ènostra⁵ založily v roce 2012 organizace Avanzi, družstvo Retenergie a sdružení EnergoClub s cílem umožnit občanům aktivně se podílet na energetické transformaci jako výrobci i spotřebitelé energie. V roce 2016 zahájilo družstvo dodávky 100% obnovitelné elektřiny svým členům.

Klíčovým milníkem byl říjen 2018, kdy se ènostra sloučila s kooperativou Retenergie, která výhradně z investic svých členů vybudovala 13 fotovoltaických a dvě větrné elektrárny po celé Itálii. Tyto instalace vznikly v době, kdy **Itálie umožnila čerpat pro obnovitelné zdroje garantovanou výkupní cenu a zajistit tak ekonomickou návratnost projektů. Jen díky tomu mohla ènostra získat základ energetických zdrojů pro rozšíření dodávek členům.**

5 ènostra: <https://www.enostra.it>

V roce 2022 spustila enostra **nábor nových členů – investorů s cílem vybrat 2,5 milionu eur**. Cíle dosáhla za pouhých šest měsíců — a to díky 1 200 novým investujícím členům, mezi nimiž bylo i 25 podniků. Vybraný kapitál umožnil financovat větrnou elektrárnu v regionu Umbrie o výkonu 999 kW a další dvě fotovoltaické instalace střední velikosti.

Hlavní výhodou pro členy je možnost využívat prosumerský tarif. Na základě svého vkladu může každý člen využít energii z investice, kterou pomáhal financovat. Každých 1000 Euro (24 500 Kč) mu dává po dobu 20 let nárok přibližně na 1 MWh ročně **za pevnou cenu 2,81 Kč / kWh a poplatek 160 Kč za měsíc**, které odrážejí skutečné výrobní náklady kooperativy. **Tento tarif je tak zcela imunní vůči zvyšování cen a netrpí volatilitou tak, jako běžné tarify, které jsou v Itálii navázané na velkoobchodní trh** a pohybují se typicky mezi 2,50–3,70 Kč/kWh.

Kromě toho enostra spustila osvětové kampaně o šetření energií, zavedla kurzy pro sociální pracovníky, kteří se setkávají s domácnostmi v energetické nouzi a nabízí poradenství při investicích do úspor nebo vlastní fotovoltaiky.

Coopérnico: místo dividend prospěch pro členy

Družstvo Coopérnico⁶ vzniklo v Portugalsku v listopadu 2013 z iniciativy skupiny 16 občanů jako **sociální družstvo, tedy právní forma, která jí zakazuje rozdělovat zisk mezi vlastníky**. Tento princip je zároveň jeho největším konkurenčním nástrojem: zatímco komerční dodavatelé do ceny elektřiny započítávají dividendy pro akcionáře a rizikové přírážky, Coopérnico k si **účtuje pouze správní marži pokrývající provozní náklady – historicky okolo 0,01 €/kWh**. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že zákazník je zároveň spoluvlastníkem kooperativy, takže nevzniká konflikt mezi zájmem vlastníka maximalizovat marži a zájmem odběratele platit co nejméně.

Členství je dostupné i domácnostem s omezeným rozpočtem, minimální podíl je 60 eur. Do konce roku 2024 měla kooperativa více než 6 800 členů a spravovala přibližně 6 500 aktivních odběrných smluv.

Coopérnico nabízí tarify, jejichž cena se odvíjí od hodinových cen na velkoobchodním trhu, k nim se přičítá cena odchylky a marže kooperativy. Aby byla pro členy energie co nejlevnější, **spustilo družstvo aplikaci Cenový semafor, který zobrazuje hodinové ceny pro aktuální i následující den**. Zákazník tak ví, kdy je energie nejlevnější, a může do těchto hodin přesunout větší spotřebu – například praní, nabíjení elektromobilu nebo mytí nádobí. Plné využití tarifu umožňuje chytrý elektroměr. Členové kooperativy mají navíc přístup k bezplatnému energetickému poradenství a školením, každý člen navíc může zpřístupnit výhodný tarif až třem rodinným příslušníkům nebo přátelům.

6 Coopérnico: <https://www.coopernico.org>

Družstvo také **financuje solární instalace na střechách sociálních institucí, nemocnic nebo domovů seniorů a to bez jakéhokoli počátečního výdaje ze strany instituce.** Instituce investici postupně splácí nákupem elektřiny z vlastního střešního systému a po skončení leasingového období se stává bezplatným vlastníkem instalace. Tímto způsobem Coopérnico financovala solární systémy na více než 30 sociálních institucích.

Repowering London: výhody pro drobné investory i nájemníky s nízkými příjmy

Agamemnon Otero a skupina dobrovolníků založili v roce 2011 v londýnském Brixtonu organizaci Repowering London s jasným záměrem: přenést vlastnictví solární energie do rukou lidí, kteří ji nejvíce potřebují, ale běžně na ni nedosáhnou.

Postupně založili tři komunitní družstva, která instalovala solární panely na střechy sociálních bytových domů na sídlištích. Budovy vlastní místní samospráva, která střechy projektům zpřístupnila zdarma. Panely a celou investici vlastní družstva samotná.

Kapitál na instalaci pochází od drobných investorů. Podíly bylo možné nakupovat již od 250 liber a každý projekt je plně ve vlastnictví svých akcionářů. První projekt přilákal 103 investorů, převážně z oblasti Lambeth, a vybral 58 000 liber za méně než měsíc. Investoři dostávají roční výnos 3–5 % a navíc daňovou úlevu 50 % z vložené částky přes britský program SEIS – reálná návratnost je tedy výrazně vyšší než nominální sazba naznačuje.

Příjem projektu zajišťuje britský feed-in tarif, státní program zavazující energetické společnosti platit výrobcům obnovitelné energie po dobu 20 let za každou vyrobenou kilowatthodinu. Tato garance je základem celé ekonomiky, umožňuje předvídatelný příjem po celou dobu životnosti panelů a chrání investory před výkyvy tržních cen elektřiny.

Nájemníci sociálních bytů – převážně rodiny s nízkými příjmy – dostávají elektřinu za cenu nižší než tržní. Část příjmů plyne do Komunitního fondu energetické efektivity, který poskytuje wwobyvatelům energetické poradenství, pracovní zkušenosti a podporu při snižování účtů za energie.

Energetické družstvo Hnutí DUHA: vlastní investicí k levnější elektřině

Montáž první elektrárny Energetického družstva Hnutí DUHA. Foto: Lukáš Bartl

Nevládní organizace Hnutí DUHA přes deset připravovala prostředí, které lidem umožní převzít energetiku do vlastních rukou. To přišlo v roce 2024 s novelou Lex OZE II a Hnutí DUHA v prosinci 2023 — ještě dříve, než novela vyšla ve Sbírce zákonů — založilo první energetické družstvo v Česku.⁷

Cílem bylo pozvat do družstva běžné občany, základní vklad byl proto stanoven na 5000 Kč. Družstvo funguje na principu jeden člen - jeden hlas a podle zákona může rozdělovat jen 30 % zisku. Ve stanovách má jasně určen svůj účel: investovat do obnovitelných zdrojů a sdílet elektřinu mezi členy.

První elektrárna družstva o výkonu 50 kW vznikla na střeše Ekofarmy Probio ve Velkých Hostěrádkách. Vyrobenou elektřinu spotřebovává farma a je sdílena s členstvem z Brna a okolí. Družstvo je tak prvním energetickým společenstvím, které vybudovalo společnou investici. Vedle sdílení z vlastní elektrárny družstvo také organizuje sdílení mezi svými členy prostřednictvím modelu aktivního zákazníka. **Cena silové energie, kterou členové odbírají, je 2 Kč / kWh, tedy výrazně méně, než je běžná tržní cena.** Výhodná je také cena elektřiny pro farmu, která naopak poskytuje střechu a odběrné místo družstvu za symbolický poplatek.

7 Energetické družstvo Hnutí DUHA: <https://druzstvo.hnutiduha.cz>

Živý obraz Družstevnictvo sdílí elektřinu při příležitosti spuštění solární elektrárny ve Velkých Hostěrádkách.
Foto Zdeněk Dryák

Elektrárna vznikla výhradně z členských vkladů, její ekonomická návratnost je ale zásadně závislá na čerpání podpory z programu Komunerg, do nějž družstvo připravuje žádost o dotaci. Provozní náklady, přípravu a organizační infrastrukturu navíc pomáhá ze svých kapacit hradit Hnutí DUHA.

Energetické družstvo Hnutí DUHA je zatím malé — má přes 200 členů po celé republice a elektrárna zásobuje jen hrstku odběrných míst. **Bez dalšího rozvoje je jeho ekonomická udržitelnost nejistá.**

ENERKOM Slovácko: Levný proud pro obec, farnost i charitu

Místní akční skupina Slovácko založila v roce 2023 energetické společenství ENERKOM Slovácko.⁸ Mezi zakládající členy patří čtyři obce — Slavkov, Suchá Loz, Strání a Bystřice pod Lopeníkem — dále Komunitní škola Beseda, dvě firmy a dva jednotlivci. **Od roku 2025 ENERKOM Slovácko sdílí elektřinu ze zdrojů svých členů. Elektrárny členů mají celkový instalovaný výkon 300 kWp a ve slunečných dnech jsou schopny dodat až 660 kWh elektřiny denně.** Přebytky ze střech obcí a soukromníků proudí do odběrných míst ostatních členů. ENERKOM Slovácko dnes sdružuje přes 150 členů s více než 250 výrobními a odběrnými místy.

8 ENERKOM Slovácko: <https://enerkomslovacko.cz>

Odběratelé platí za spotřebu 1,60 Kč za kWh. Poplatek slouží k úhradě výkupu elektřiny od členů a k pokrytí provozních a administrativních nákladů energetického společenství. Případný zisk plánuje spolek využít k financování výstavby společných výrobních zdrojů nebo bateriového úložiště pro ukládání přebytků.

Enerkom pomáhá svým členům v sociální oblasti. Do sdílení zapojil Dům s chráněnými byty sv. Anežky České, kde už předtím obec Suchá Loz realizovala fotovoltaickou elektrárnu a pojila odběrné místo se školní kuchyní místní ZŠ a MŠ. Náklady na chráněné bydlení jsou tak nižší jak díky elektrárně, tak díky sdílení. Od 1.5. je **do sdílení zapojen také byt matky samoživitelky, která se stará o zdravotně postiženého syna.** Enerkom aktivně vyhledává a zapojuje další podobné domácnosti.

Levnější elektřina je tak dostupná pro seniory, samoživitelky, pro farnost obsluhující sociálně slabé rodiny, pro charitu zajišťující pečovatelské služby. Sdílení jim otevírá přístup k levnější energii bez jakékoli investice.

Tento model má pro venkovské obce zásadní ekonomický smysl. Malé obce trpí rostoucími cenami energií stejně jako domácnosti, jen s tím rozdílem, že pak chybí finance na opravy cest, údržbu zeleně nebo financování místních spolků.

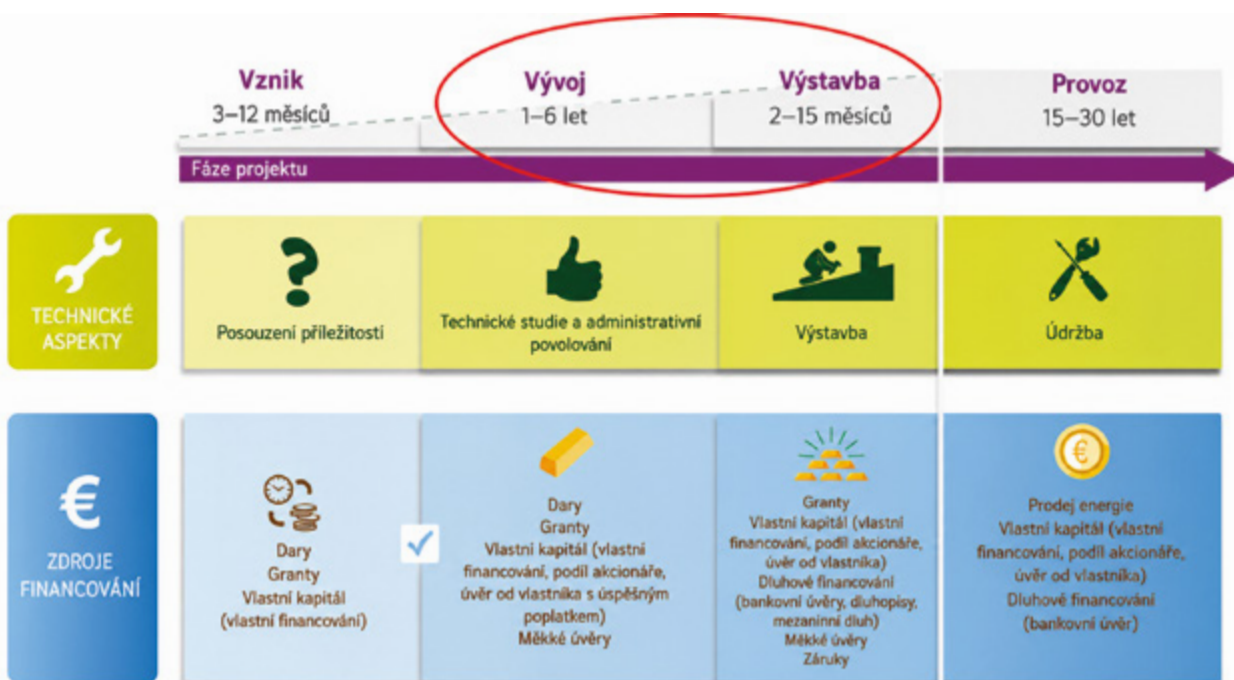
*Dům s chráněnými byty sv. Anežky České obce Suchá Loz, ze kterého se sdílí elektřina v Enerkomu Slovácko.
Foto Martin Machalík*

Mohou energetická společenství pomáhat i v Česku?

Energetická společenství mohou poskytovat řadu sociálních benefitů a chránit své členy před růstem cen energie a energetickou chudobou. Nahrazují tak **nákladnou státní pomoc a díky znalosti místní znalosti poskytují podporu adresně.**

V Česku je dnes založeno přes 120 energetických společenství. Energetický zákon stanoví, že jejich **hlavním účelem nesmí být tvorba zisku** a výnosy tak musí směřovat zpět do rozvoje společenství a jeho přínosů pro členy nebo místní komunitu. **Energetická společenství jsou tak přímo zákonem nastavena na to, aby svým členům či místním lidem, obcím či malým firmám pomáhala.**

Už v aktuálním, počátečním a omezeném rozsahu přitom energetická společenství začala plnit svou sociální funkci. **Energetická společenství, která jsou členy Unie komunitní energetiky, nabízejí svým členům elektřinu ze zdrojů dalších členů nižší, než je běžná obchodní cena elektřiny.** Nízké marže a provozní náklady jsou základem toho, aby energetická společenství dokázala tyto ceny udržet, to ale zároveň omezuje jejich rozvoj. Zároveň **už dnes česká energetická společenství radí domácnostem s úsporami**, zprostředkovávají dotační příležitosti jako je Nová zelená úsporám nebo poskytují poradenství obcím při jejich investicích a přípravě energetických koncepcí. **Tyto veřejné služby nicméně závisí na veřejném financování, které je s koncem poskytování podpory z Národního plánu obnovy ohroženo.**

Energetická společenství jsou nejzranitelnější po jejich vzniku, před škálováním projektů.

Aktuální zkušenosti nejen Energetického družstva Hnutí DUHA a Enerkomu Slovácko, ale také projektů podpořených výzvou Zakládání energetických společenství ukazují, že při sdílení energie mezi členy i ze zdrojů společenství je **ekonomika jejich provozu velmi napatá a neumožňuje hladký rozvoj a rozšiřování benefitů mezi další členy.**

To je způsobeno řadou bariér:

- obnovitelné zdroje energie v Česku nemají stabilní provozní ani investiční podporu, pravidla se často mění
- omezení jako jsou statické alokační klíče, omezení počtu míst, které je možné zapojit do sdílení a nemožnost datového přístupu k EDC neumožňují efektivně sdílet dostupnou elektřinu
- společenství jsou nová a hledají jak správné postupy, tak důvěru lidí
- společenství fungují zatím v malém a nedosahují úspory z rozsahu
- společenství nemají žádný nebo mají nízký vstupní kapitál pro vlastní investice
- model energetických společenství zatím není vhodný pro bankovní financování

Pro využití plného potenciálu potřebují nyní založená a postupně se rozvíjející energetická společenství překonat takzvané "údolí smrti". Jde o fenomén dobře známý z oblasti start-upů: **Nejobtížnějším a nejrizikovějším obdobím je období po vyčerpání počátečního zakladatelského impulsu do dosažení ekonomické soběstačnosti.** V této fázi už organizace spotřebovává významné množství času, práce a peněz, ale ještě negeneruje dostatek příjmů, členů ani projektů, které by pokryly její provoz. Společenství musí věnovat kapacity náboru členů, administrativě, komunikaci, právním a technickým otázkám či přípravě investic, ale nemá zatím dostatečný počet členů, vlastních výroben ani stabilní příjmy ze sdílení energie. Zapojení a podpora zranitelných domácností předsatvují další náklady. **Pokud toto období společenství nepřekonají, jejich potenciál pomáhat občanům, obcím a malým podnikům ke stabilní a dostupné dodávce energie se nenaplní.**

Doporučení pro evropské fondy: **příležitost pro dostupnou domácí energii pro lidi i obce**

Energetická společenství mohou aktuálně čerpat podporu pro investiční projekty z programu Komunerg Modernizačního fondu. Jeho výzva je však otevřená jen do konce roku 2027. Program navíc neposkytuje podporu neinvestičních výdajů, které jsou nutné zejména pro naplňování sociálních funkcí společenství. Jde například o nábor členů a jejich zapojení do činnosti společenství, energetické poradenství, komunikaci se zranitelnými domácnostmi, příprava procesů pro efektivní sdílení energie, ověřování vhodnosti projektových záměrů nebo navazování spolupráce s obcemi či sociálními organizacemi. Řada společenství po-

dobně jako Energetické družstvo Hnutí DUHA nebo Enerkomy místních akčních skupin tyto činnosti zatím financuje s pomocí externích zdrojů.

Nový evropský rozpočet 2028–2034 přichází ve chvíli, kdy končí řada zdrojů, které společenství využívaly jako je Modernizační fond nebo Národní plán obnovy. **Role evropských fondů pro financování energetických společenství je proto klíčová.**

Zahraniční zkušenosti ze 77 energetických společenství ve 14 zemích⁹ i evropská federace REScoop.eu¹⁰ ukazují, že **bez soustavné neinvestiční podpory společenství přestanou plnit svůj sociální potenciál.** Zároveň platí, že společenství disponují jedinečnou schopností, kterou žádný jiný nástroj energetické politiky nemá: schopností oslovit domácnosti v energetické chudobě a zranitelné místní domácnosti.

Evropské fondy by se proto měly soustředit na následující oblasti. Jedná se o široký přehled opatření a forem financování, který slouží jako informace pro zahájení debaty nad možnými konkrétními podobami podpor:

Budování kapacit energetických společenství

- založení, smlouvy a právní poradenství
- předprojektová příprava, studie proveditelnosti, energetické poradenství
- personální kapacity jako koordinátoři a facilitátoři, kteří aktivně pracují se členy
- kapacity členů a správních orgánů, vzdělávání pro úředníky a zastupitele obcí
- správa členů, komunikace a digitalizace
- peer-to-peer učení a výměna zkušeností

Investice energetických společenství

- obnovitelné zdroje elektřiny a tepla
- akumulace energie
- měření, řízení a regulace
- připojování do sítě, mikrosítě a lokální distribuční soustavy, tepelné soustavy
- energetické renovace budov členů

Opatření pro zranitelné domácnosti

- bezplatné členství pro zranitelné domácnosti, vklady mohou být financovány ze solidarity ostatních členů nebo z veřejného příspěvku
- solidární tarif, snížená cena energie, rozdíl kompenzován z veřejných zdrojů

9 Hanke, Florian & Day, Rosie & Burchell, Kevin & Thomson, Harriet. (2025). Tackling energy poverty in Europe through energy communities: tracing the innovation journeys to support an emerging niche. Energy Policy. 10.1016/j.enpol.2025.114874.

10 RESCoop: Renewable energy communities: A safe haven in times of crisis.

<https://www.rescoop.eu/toolbox/renewable-energy-communities-a-safe-haven-in-times-of-crisis>

- navýšená podpora pro zapojení budov sociálního bydlení, sociálních služeb nebo vyložených lokalit
- energetické poradenství pro domácnosti, kontaktní místa
- projektové vedení a dozor při energetických renovacích domů
- terénní poradci, kteří vyhledávají domácnosti ohrožené energetickou chudobou
- kolektivní nákupy energie a energeticky úsporných spotřebičů
- plánování, monitoring a evaluace sociálního dopadu

Žadatelé

- výhradně energetická společenství, která jsou povinně nezisková, případně obce, MASy a spolky při povinnosti založit společenství

Forma podpory

- dotace
- zvýhodněné úvěry
- garance
- rizikové startovací a inovační financování

Podmínky podpory

Mimořádné podmínky pro energetická společenství mohou být založeny na mimořádných požadavcích na žadatele. Zároveň je ale nutné vždy brát v potaz existující realitu energetických společenství a zajistit, aby podmínky neznemožňovaly využití podpory.:

- demokratické řízení
- vysoká míra zapojení členů do řízení
- transparentnost, povinné zveřejňování rozhodnutí a finančních výsledků

Definice zranitelných domácností

Definice „zranitelné domácnosti“ nesmí být příliš úzká ani příliš široká. Zároveň musí být pro společenství jednoduše ověřitelná. Lze využít vícerozměrné indikátory nad rámec příjmu:

- energetická náročnost budovy
- výše podílu energetických výdajů na příjmu
- přítomnost dětí nebo chronicky nemocných osob
- nájemní status
- hospodářsky a sociálně ohrožená území (úroveň obce)

Finanční nástroje

- revolvingový fond předfinancování vkladů pro zranitelné domácnosti
- revolvingový fond na přemostění cash-flow v investiční fázi projektu
- fond cenové solidarity — veřejně financovaný fond čerpají příspěvek na pokrytí rozdílu ceny pro zranitelné členy a skutečnými náklady provozu.
- podpora přístupu společenství k dlouhodobým PPA (Power Purchase Agreements) prostřednictvím státní záruky při platební neschopnosti kupce
- inovační granty pro sociální inovace v energetických společenstvích

Možné aspekty hodnocení žádostí

- existence plánu opatření k řešení energetické chudoby
- zapojení obecních budov se sociální funkcí
- gender balance v orgánech a zapojování členstva s ohledem na gender a věk
- podíl vlastní spotřeby ze sdíleného zdroje
- podíl zranitelných domácností mezi členy ES

Energetická společenství nejsou laciným a pohodlným pokusem o řešení energetické chudoby. **Jsou systémovým řešením, které kombinuje ekonomické, sociální a regionální cíle způsobem, který žádný jiný nástroj neumí. To ospravedlňuje mimořádnou podporu v podobě investičních i neinvestičních dotací, úvěrů, provozní podpory i inovačního financování — a to v dostatečné výši a s dostatečně dlouhým horizontem, aby bylo možné nastartovat změnu, která umožní tisícům českých domácností chránit se díky komunitní energetice před energetickými krizemi.**

